Baltijas Wéstnesis.

Makfa bes peefuhtischanas:

par 1 gadu . . . . 4 rbl. — kap.
„ 1/2 „ . . . . 2 „ — „
„ 1/4 „ . . . . 1 „ — „
„ mehnesi . . . . — „ 40 „

Isnahk katru deenu, isnemot tikai swehtdeenas un augstako swehtku deenas.

24. gada-gahjums.

Sludinajumi:

8 kap. par sihku rakstu rindiņu; preekschpusê — 25 kap.

Redakzija un ekspedizija atrodas Rigâ, Todlebena bulwarî Nr. 2.

Makfa ar peesuhtischanu:

par 1 gadu . . . 5 rbl. 50 kap.
„ 1/2 „ . . . 2 „ 80 „
„ 1/4 „ . . . 1 „ 50 „
„ mehnesi . . . — „ 80 „

Nr. 117. Treschdeen, 27. majâ (8. jun.) 1892.

Kursemes schagada brihwlaischanas swehtku konzerta programa.

(Turpinajums.)

Schinî weetâ lai man buhtu atwehlets minet ari kahdus wahrdus par mîsekleem, kas eeweefuschees swehtku dseesmu grahmatinâ gan tekstâ, gan notîs. Mîsekku samehrâ gan naw daudz, bet toteesch winî jo ruhpigi japahrlabo. Wispirms daschâs dseesmâs japahrlabo teksts; dseesmâs Nr. 9, 13 un 16 teksts waj nu pilnigi japahrraksta no jauna, jeb dseedatajeem tas jacemahzas pareisâ kahrtâ no galwas.

Jau sen par to runats un laikrakstiôs aisrahdits, ka tautas dseesmâs nedrihkst likt diwi teksta pantus uz weenu meldiņa pantu, kâ tas, peemehram, nepareisi darits Zimses „Dseesmu rotâ". Tahda rihkoschanâs pilnigi pretim Latw. tautas dseesmu garam un ne kahdâ sinâ naw peelaischama. Nedrihkst dseedat: „Puht, wehjiņ, dsen laiwiņ, aisdsen mani Kursemê" — un tulin atkal tahlak: „Kursemneeze man solija", bet pirmee wahrdi atkahrtojami. Tas pats darams ar wiseem panteem wisâs 3 augschminetâs dseesmâs.

Schê peemehram pilnigi israkstiti min. dseesmu pirmee panti:

Nr. 9.
„Puht, wehjiņ, dsen laiwiņ,
aisdsen mani Kursemê;
puht, wehjiņ, dsen laiwiņ,
aisdsen mani Kursemê."

Nr. 13.
„Sneedsinsch sniga, putinaja,
laukâ laischu kumeliņu;
sneedsinsch sniga, putinaja,
laukâ laischu kumeliņ'."

Nr. 16.
„Es redseju juhriņa i
trihs swejneekus swejojam;
es redseju juhriņai
trihs swejneekus swejojam."

Pehz scheem peemehreem jaeekahrto wisi ziti panti. Schi prozedura dseedatajeem warbuht nebuhs pa prahtam, bet tur ne ka zitadi newar darit; tas wiseem jadara un bes schehlastibas. Zitadi war atgaditees tâ, kâ tas notika III. wispahr. dseed. swehtkôs, pee kahdas tautas dseesmas, kur weena dseedataju dala bij pareisi eemahzijusês teksiu, kamehr ziti nebij greesuschi wehribu uz eepreekschejeem aisrahdijumeem. Scho neusmanigo dseedataju dehl toreis dseesma bij japamet pa wezam. Buhtu janoschehlo, kad schinî reisê tahda neusmaniba atkahrtotos. Sinams, katra no augschminetâm dseesmâm zaur schahdu teksta atkahrtojumu teek otrtik gara, bet kad dseedataji tikai skaidri isrunâs wahrdus, tad dseesmas klausitajeem buhs mihlas un patihkamas, neluhko jot uz winu garumu.

Nepareisibas notîs ari tikai masâ skaitâ usrahdamas. Bes grahmatinas misekku rahditajâ minetâm kluhdâm waretu usrahdit sekoschas nepareisibas: 17. lap. pusê I. sistemâ 1. taktî altam pirmai notei (f) droschibas dehl peeleekama atsaukschanas sihme. Tapat 36. lap. p. apakschejâ dubultsistemâ 2. taktî II. tenora pirmai notei war nostahdit preekschâ b (be moli); turpat 37. l. p. pirmâ dub. sistemâ 1. taktî II. bass lai dseed es, d, c, as (b weetâ), tapat schâs weetas atkahrtojumâ 46. l. p., otrâ dub. sistemâ; 44. l. p. 3. dub. sist. 2. taktî II. tenorim pirmâ note d; 47. lap. pusê I. sistemâ 2. taktî II. tenors as weetâ lai dseed. h; 50. lap. p. beidsamo noti alts lai dseed. gis, tapat diwi taktis tahlak (51. l. p.) kur alta diese nomaldijusês soprana linijâ; 54. l. p. beidsamâ taktî II. basâ beidsamâs notes newar buht e, e, bet gan g, g; 65. l. p. apakschajâ sistemâ 1. taktî II. basam naw jadseed a, d, h, g, bet a, a, h, g.

(Turpmak beigas.)

Derigu grahmatu isdoschana un isplatischana.

1886/87. gadâ, Derigu Grahmatu Apgahdaschanas Nodaļu dibinajot, zik man sinams, wairak runaja par derigu grahmatu isdoschanu. Bet ari toreis jau sahka domat ari par isdoto grahmatu isplatischanu, tikai paschâ eesahkumâ, protams, nebija nedz wajadsigs, nedz ari eespehjams (peedsihwojumu truhkuma dehl) daudz runat un domat par isdoto grahmatu isplatischanu; daschi pat war buht zereja, ka Nodaļa nespês ne atatwairitees no sawa isdewumu pirzejeem, t. i. ka par isplatischanu nebuhs ne maz wajadsigs ruhpetees. — Otrkahrt, Nodaļas mehrkus un usdewumus eepreeksch newareja ari nedz noteikt nedz paredset, newareja skaidri teikt tahda un tahda buhs Nodaļas darbiba, tahdi un ne zitadi ir winas usdewumi, pehz ta un tikai pehz ta winai jazenschas. Pati dsihwe arween rahda staigajamos zeļus un dsihwes usdewumus. — Jau toreis M. Silina k. raksts „Tscheki un winu grahmatu isdewejas beedribas" (Austr., 1886. Nr. 6. u. 7.) rahda mums, pehz ka Latweeschu „grahmatu beedribâm" buhtu jazenschas. Raksta beigâs M. Silina k. konstate, ka ari Latweeschi lasischanas mihletaji un neisteek ar awisêm ween, bet prasa ari grahmatas; tomehr „lai apwaizajamees schinî sinâ pa Latweeschu grahmatu pahrdotawâm, ihpaschi tâm, kas Latweeschus apgahda tâ sauzamâm „tautas bibliotekâm", wisadeem kriminal- un mihlestibas stahsteem, tad atradisim, ka augschejôs wahrdôs sawa pateesiba, t. i. ka Latweeschu tauta gan kahriga grahmatu lasitaja, bet deemschehl bes kahdas nopeetnakas apsinas."

Eekam nosodit Latweeschu tautu apsinas truhkuma dehl, apluhkosim, kâ schi leeta stahw pee leelakajâm tautâm. — Peemehram nemsim Wahzus — slawenako grahmatu tautu, ihstos „grahmatu kurmjus". Neminot tos daudzus tuhkstoschus popularu, sinisku un beletristisku grahmatu, kuras katru gadu atsewischki isnahk, sauksim pee wahrda Reklama „Universal-Bibliothek'u", kurâ atronams wiss, kas slawens un labs pasaules literaturâ, maksâ lehti un tadehl ari wiseem lehti pee-eetams; tad Hendeka „Bibliothek der Gesammtlitteratur des In- und Auslandes"; pehdigi Ottmana „Bücherschatz. Bibliothek zeitgenössischer Schriftsteller", kuras wisas samehrâ brihnum lehtas. Un tomehr israhdas, ka nepeeteek ar to ween, ka isdod labas grahmatas, — wajag gahdat ari par winu isplatischanu. Labo grahmatu isdewejas ir leelas firmas, kuras tirgojas wisâ pasaulê un tadehl winâm nedz wajadsigs, nedz interese nodarbotees ar kolportaschu, ar sawu isdewumu isplatischanu paschâ tautâ. Prastee laudis ari Wahzijâ pehrk un lasa grahmatas bes kahdas apsinas. Hamburgas Schablowski un Buschi ween isdod tik daudz skandalu sensazijas stahstinu un romanu, ka tee pat Rigu apmeklê un pasihstami sche sem nosaukuma „Indianergeschichten" un zitadi. Wahzijâ teem sawa pilnigi organiseta kolportascha un scheem raschojumeem Wahzijas weenkahrscho, masak isglihtoto lauschu sehtas pilnin pilnas. Zaur tam zelas launums, ka scho stahstijumu nedabiskee un nekreetnee tehlojumi saboja un dod nepareisu wirseenu weenteesigo lasitaju santasijai, sekmê mahntizibu un daschadas nekreetnibas lauschu azîs pahrwehrsch par waronibâm. — Wahzu tautas draugi (Janoschs, Müllers, Baumbachs), kuri daudz nodarbojuschees gar scho jautajumu, atraduschi, ka no 30 milj. Wahzu lasitaju ap 2 milj. zilweku lasijuschi Göthes „Faustu" un zitus klasiskus raschojumus, ap 10 milj. zilw. lasijuschi wideji labas grahmatas un pahrejee 20 milj. barojas gandrihz weenigi ar skandalu raschojumeem. „Launums noteek tik leels un preeksch wina isplatischanas tik augliga seme, ka wiseem labakajeem tehwijas spehkeem ar wisu energiju un nenogurusscheem spehkeem jakaro pret scho launumu."

1882. gadâ reichstagam eesneedsa likumu projektu par kolportaschas aprobeschoschanu, jo kolporteeri esot gandrihz weenigee, kuri isplata tautâ nekreetnos raschojumus. Bet ar spaidu lihdzekleem ween ne kad wehl naw isdewees sekmigi apkarot kahdu launumu, spaidu lihdzekli tikai uz ihsu laiku un tad ari wairak ahrigi war lihdset leetai. Wehl masaks swars tautâ kritikai. Zik leels swars kritikai raksteeku un inteligentu (masakais sinamâ mehrâ inteligentu) lasitaju azîs, tikpat maz swara winai preeksch weenkahrschakajeem lasitajeem, kura gauscham lehni apradinas ar wis weenkahrschakajâm kritikas idejâm. Ja grib launumam tikt pee saknes, tad wajag karot ar wahrdeem un ardarbeem. Wahzija schinî sinâ atrodas loti sawadâ stahwoklî: kara lihdzekli winai wisi gatawi: winai ir leela un bagata (un pee tam brihnum lehta) wisu daschadako rakstu literatura, atleekas tikai gahdat par scho rakstu isplatischanu. Un tomehr schinî leetâ ne kas eewehrojams naw darits; waj warbuht tadehl, ka darbs isleekas par dandz mass?

Par to, ko Tscheki derigu grahmatu isplatischanas sinâ darijuschi preeksch sawas tautas, lasitajs atradîs jo peewilzigas sinas augschminetâ M. Silina kga rakstâ, kuru mehs eewehletu sewischki Derigu Grahm. Apg. Nodaļai turet jo tuwu sirdij. Raksta saturu sche peeteekoschi atstahstit naw eespehjams (jo buhtu janem gandrihz waj wiss) aprobeschotu telpu dehl.

Kas schaî sinâ preeksch Kreewu tautas jau darits un jo projam teek darits, to pati Derigu Gr. Apg. Nodaļa jo plaschi aprahdijuse sawâ rakstâ „Derigu grnhmatu isdoschana un isplatischana" (Austrums, 1891. Nr. 9). Lai gan Kreewu tauta lasischanas sinâ

Feletons.

Zaur darbu.

Romans diwâs daļâs no Kraszevska.

Tulkojis K. V.

(Turpinajums.)

— Atsihstatees paschi, grafa kungs, Zezilija atbildeja, ka mehs . . . ka es . . . kungus newaram sanemt.

— Es saprotu un padodos juhsu nolehmumam, grafs dedsigi sazija, pee ratineem noleekdamees. Tak neatraujeet man masakais Juliana draudsibu . . . to luhdsos.

Zezilija klusseja.

— Esmu dahrsneeka mahzeklis pee sawas mahtes, Julians sazija, un kâ winas sulainim man japadodas tâs gribai. Bet wina ir laba kundze.

Zezilija eesmehjâs un ussita winam weegli pa roku.

— Grafa kungs, wina klusu sazija, schi saruna uz zeļa . . .

Tâs azis pabeidsa teikumu. Winas skateenam bija pawehles spehks. Grafs winu behdigi usluhkoja un pazehla zepuri.

— Lai noteek juhsu prahts, winsch sazija un sahka ahtraki braukt.

Winu azis wehl sastapâs notahlêm un Zezilijas jaunkundze uselpoja swabadaki. Juliana kumeliņi sahkot gribeja dotees pakal grafa sirgeem, bet winsch tos notureja.

— Ah! Julians uz mahsu pawehrsdamees sazija, dehl tawas pretestibas pret winu, kur tu gandrihz ne wahrdu no wina nemini, es grafu biju nodomajis pa wisam zitadaku. Bet winsch ir tik patihkams, labs, omuligs zilweks, ar kahdu reti esmu tizees.

Uz sirgeem raugotees, Julians neredseja Zezilijas nosarkstam, nedsirdeja winas nopuhtas.

— Brahlit, wina sazija, nenoleedsu ne maz wina daudzâs labâs ihpaschibas, bet roku rokâ ar winâm eet truhkumi, ko tawas godigâs, jaunâs azis nemana . . . lai paleek. Parunasimees labak no Ringolteem.

Pateesibâ no wineem un winu sanemschanas bija daudz ko runat. Kambarkundze pate, kuras meitina garlaikojâs, preezajâs no sirds, ka atradusse Jadwigai wiseem patihkamu draudzeni. Laulati draugi sanehma Horischkus tadehl ar wisu Wezpoku sirsnibu un schee, no peemihligas draudzibas pehdigi atraduschi, bija to teesu pateizigaki. Ar nodomu Zezilija iswairijâs no Jadwigas runat, jo nodrebeja eedomajotees, ka Julians waretu sakaistees no winas daiļuma un no lauku sirsnibas, ar kahdu wina tam tuwojâs. Tâ wini pahrbrauza mahjâ, wina nosukumschaka kâ alasch un Julians atkal daudz preezigaks. Durwîs wini satika zeenijamo wikaru Kulebiaku.

— Deewa Tehwa un Dehla wahrdâ, winsch sazija. Sawâm aussim negribeju tizet, kad Piotruska man teiza, ka juhs abi nobraukuschi uz Schitkowzu. Ko tahds brihnums nosihmê?

Winsch sanehma rokas, kâ Deewu luhgdams.

Es, no sawas puses, winsch peebilda, sirsnigi pateizu Deewam; Ringoltus es weenmehr augsti zeeniju, jo tee ir kristigi laudis un lihdz scho baltu deenu tur sestdeenâm eedeg lampiņu Deewmahtes bildes preekschâ — tagad winus waj debesis pazeltu. Slawtschinsku partija sprahgs no ahdas ahrâ. Nowehlu wineem schis dusmas!

Wikaru luhdsa nahkt atpakal un tas greesâs lihdz. Julians aisgahja paskatitees sirgus, Zezilija palika ar winu weena.

— Juhs, godajamais kungs, peeminejât Slawtschinskus, wina sazija, man schkeet, ka muhsu starpâ jau wiss darits un rehkini slehgti.

— Pehz Deewa bauschkeem gan tâ buhtu jabuht, wikars nopuhsdamees atbildeja, bet es par to negalwoju, ka winu sirdîs wisam naidam beigas . . . ak! pasihstu scho dsimumu

— Masurowitschs, tâ runâ, ar sawu seewu tagad sateekot labi, Zezilija sazija.

— Ja, ja, tâ gan runâ, jeb pareisaki sakot runaja . . . kahdu laiku winsch bijis meerigs kâ jehrs, bet teiz, ka satiziba tur atkal wehjâ . . . kaki sahkot issteept nagus, kas sin, kâ wiss beigsees.

Zezilija nesazija ne wahrda, bet nobijâs stipri, jo tik ko no Indrika bija dabujuse wehstuli, kas rakstija, ka pa brihwdeenâm uz pahris nedeļâm pahrbraukschot uz Sawechowu, pehz kuras loti ilgojotees. Zezilija nonehmâs winu pilnigi eeslodzit un to ne soli no sewis nelaist. Pateesibâ wikara raises nebija bes pamata. Masurowitschu laulibas dsihwe bija bagata pastahwigâm kildâm, kuru eemesls bija Hannas dedsigais un nelokamais raksturs. Wina bija auschiga bes gala, lidinajâs kâ taurinsch, zihsdamâs nonahwet wisas atminas, un tirdija sawu wihru, to alaschin wisadi peesobodama. Bet bes weeglprahtibas, kas tai pee wiseem laudim sazehla neslawu, par ko ta ne drusku nebehdajâs, winu uz katra soka apwaktejoschais Masurowitschs bija pamanijis, ka ta katru wakaru no sawas wahzeles slepenâs atwilktnes isnehma Indrika wehstules un tâs lasija sawâ budoarâ eeslehgusês, asaram slazidama.

— Nê, winsch nodomaja, ilgaki tâ wairs ne-eet: winsch waj es! Kamehr winsch dsihws, man meers nebuhs, wiss weltigi! Lai wini mani tad bahsch zeetumâ.

Seewas tehwam winsch neteiza ne wahrda, nelika ari seewai neko manit, bet winâ sakrahjâs jists un schults . . . Wahzeli winsch gribeja atnemt un sadedsinat, bet tas winam neisdewâs; seewa to kreetni issunija un zeenijamâ mammas kundze nehma mihlestibas episteles apaksch saweem spahrneem. Pehdejo wehstuli Hanna nehsaja drebbê eeschuhtu pee kruhtim. Slawtschinskis tagad gan eeskatija, ka padarijis rupju kluhdu, isdodams weenigo meitu tahdam rupjam tehwinam, bet deemschehl par wehlu. No sawas puses winsch atkal noschehloja, ka tam neisdewees Horischkus iskwehpinat, kâ winsch teiza, no schi apgabala. Tik ko no tam eeminejâs, winsch nosirdijâs uz wezo Schmuli.

— Schis wezais neleescha Schihds pateescham tur taisijis labas rebes . . . bet labu meklera naudu es jau ari winam buhtu dewis.

Pehz maltites karote wairs neder un tad wehl, tihri kâ winu peejokot gribot, tik bagata, eewehrojama, no wiseem zeenita familija bija usnehmusês Horischkus pabalstit. Tas Slawtschinskim dewa pehdigo treezeenu. Pee pirmâs tikschanâs ar kambarkungu winsch ilgaki wairs newareja nowalditees.

— Kâ dsirdu, juhs ar Horischkeem esot leelôs draugôs? winsch eeteizâs. Pateescham gratuleju, no wehlu laimes! . . . Sakrahjeet tik pee laika Jadwigas jaunkundzei puhru, jo pans Julians ilgi newilzinasees . . .

Kambarkungs Slawtschinski alasch mehdza par tu saukt, daudz zeremonijas ar winu netaisidams.

— Klausees, mans mihlais, tu tik skausdams tâ runâ, tadehl tew to ne maz nenemu launâ, bet pirms ussildi wezos kahpostus, apzeri ihsto leetas sakaru. Wehl leela prasiba, kam peekriht leelakâ waina . . .

Slawtschinskis pahrlaida roku pâr laukumu.

— Tas ir neleetigs dsimums . . . Ne par welti Deews Tehws winus sodijis . . . Tagad juhs eedomajuschees winus no posta glahbt! Nu, gan paschi pahrleezinasatees, kambarkungs . . . Paschi sawâm azim redsesees . . . Tad gan teiksees: E, tas blehdis Slawtschinskis man jau agrak to sazija . . . bet es negribeju tizet . . .

— Mans mihlais Slawtschinski, kambarkungs ar sawu parasto dsestrumu atteiza, nepkahpâ blehnas. Teiktu gan tew tihru pateesibu, bet man tewis schehl, tadehl labak noklausos tawas tenkas, ne kâ tew par winâm sadodu kâ pelnijis. Dsihwo sweiks!

No schis puses Horischkeem wehl arweenu draudeja negaiss, bet ari no otras puses mahkoni sawilkâs. Lihdz seemai no marschala ne ka nedsirdeja, winsch nedewa no sewis ne masako wehsti. Stipri apwainots winsch no Sawechowas bija aiszeļojis, wareja domat, ka wina juhtas atdsisuschas un Zezilijas jaunkundze swabada no wina smeekligâs usbahsibas. Pa tam apwainotâ paschmihliba, sakarsetâ santasija un kaisliba pee wina auschibas tâ bija rihkojuschâs, ka tas nebija jaudajis atpestitees no domâm, eemantot sawas skaistâs radeneezes sirdi. Winsch pilnigi bija pahrleezinajees, ka naw eespehjams, uz tuwas radneezibas pabalstotees, laika kawekla dehl eeschketinat kahdu mihlestibas romanu. Winsch zihnijâs ilgu laiku ar sewi un nodomaja beidzot, no Zezilijas skaistuma aisgrahbts: „Ja zita zeļa naw, tad winu prezeschu!" Tam schkita, ka

tikai maſ tikuſe uſ preekſchu, tad jau iſrahdas — kà Kreewi teiz — „lubu literatura“ miljoneem ekſemplarôs iſeet łaudîs. Kreewu inteligenze ihſâ laikâ pahrleezinajuſès, ka ſpaidu lihdſekłeem ween newar apkarot leelo łaunumu, jo kolportaſchas aprobeſchojumi, kura neſen bija pilnigi brihwa, noſpeeda tikai maſos kolporteerus (pa leelakai dałai kahjineekus), leelakos turpreti ihſâ laikâ padarija bagatus un iſplatito grahmatu ſkaits ar weenu gahja leelumâ. Tagad ſpaidu lihdſekłus neuſſkata wairs par „lubineeku“ apkaroſchanas lihdſekłeem, bet grib panahkt ſawu mehrki pa wiſam zitadâ zełâ: Maſkawâ un Peterburgâ nodibinajas „Комитеты грамотности“, Niſchni-Nowgorodâ „Общество распространенія начальнаго образовъніяъ Нижегородской губ.“ un gandriſ wiſâs gubernu pilſehtâs „Коммиссіи народныхъ чтеній“. Gandriſ katrai no ſchîm komiſijàm ir ſawa biblioteka un grahmatu pahrdotawa, daſchas darbojas pat brihnum plaſchâ apmehrâ (ſkat. augſchminetâ Nodałas rakſtâ. Коммиссіи народныхъ чтеній ſahk nodibinatees pat aprinku pilſehtâs un ſahdſchâs. Wiſu ſcho beedribu mehrkis ir: ar labàm grahmatàm łaſot pret „lubu literaturu“, iſplatot ſawas grahmatas tanî paſchâ zełâ, kahdâ to dara lubineeki. No Niſchni-Nowgorodas beedribas pahrſkata par 1889/90. gadu redſam, ka winai ſchinî gadâ uſ ſemèm bijuſchas 72 grahmatu noliktawas. Iſ ſchîm noliktawàm gada laikâ pahrdots 15 tuhkſtoſchu grahmatu — un tas tikai weenâ gubernâ ween, kur łaſit nemahzetaju wehl eewehrojams prozents, kur labs ſkaits eedſihwotaju Nekreewu! Mehs ſche, ſinams, nerunaſim par ziteem Niſchni-Nowgorodas beedribas darbeem tautas iſglihtibas łaukâ. Par Maſkawas „Комитетъ грамотности“, telpu truhkuma dehł, peeminesim tikai, ka winſch iſgahjuſchâ gadâ d a h w a j i s pagaſteem un ſkolàm 32 bibliotekas kopâ par 593 r. 87 k., iſdewis 6 grahmatinas un eerihkojis un uſturejis wairakas ſkolas łehkus (школьныя столовыя) bada zeeteju gubernâs, un pee wiſa ta wina gada laikâ apgroſitais kapitals ir tikai 2000 rubłu leels! (Протоколъ засѣданія 10. Марта 1892. г.) Beidſot japeemin, ka ſchis komitejas grahmatu ſkaitâ pirmo weetu eenem gariga un beletriſtiſka ſatura rakſti, jo ta iſdewuſe 41% gar. ſatura, 36% bel. ſat., 12% wehſtur. un 11% dabaſſin. un geograf. Ari tas nedrihkſt palikt neminets, ka weetejàs ſemſtwas ir zihtigakàs iſglihtibas iſplatitajas, kuràm wiſas beedribas paradâ wiſu leelako pateizibu.

Tà ihſumâ apſkatijuſchi iſglihtibas iſplatitaju beedribu darbibu pee leelajàm tautàm, waram pahreet uſ ſawu „Derigu Grahm. Apg. Nodału“. Ihſais pahrſkats buhs mums, warbuht, derigs zeła rahditajs, kà mums b u h t u jaſtrahdà. — Mehs redſam, ka Kreewi netikween atſinuſchi, ka jakaro pret labu literaturu, bet ari pahrwehrtuſchi ſcho atſihſchanu darbôs. Derigu Grahmatu Apgahdaſchanas Nodała pate dewuſe mums jo pilnigu un pahrleezinajoſchu pahrſkatu par to, un lihdſ ar to protams, wiſupirms rahdijuſe pate ſewim zełu. Tagad tikai atleekas — to uſnemt un ſtaigat pa to ar i ſ t u r i b u un n e a p r o b e ſ c h o t u z e n ſ i b u. Kaut gau nodałas pagahtne wehl ihſa, tad tomehr tik daudſ wina no tàs gan jau war mahzitees, ka winas lihdſſchinejai darbibai naw bijuſchi wiſai leeli panahkumi, kaut gan newar ſazit, ka winas waditaji buhtu ſtaigajuſchi nepareiſas tekas. Nodału dibinajot tautâ preekſch tàs bij manama ſtipra intereſe un zeribas, ka wina, kà Latweeſchu leelakas beedribas behrns zaur ſaweem darbeem ari peepildîs tàs zeribas, kahdas tauta uſ to lika. Bet tad atkal ihſâ laikâ ſchi inrterefe ſuda un winas weetâ eeſtahjas weenaldſiba, kura wehl tagad naw beiguſès. Negribu ſche pahrrunat daſchados eemeſlus, kadehł tas tà, jo zik nezik pilnigi tas ihſi naw iſdarams. Atradiſim ſcho eemeſlu ſtarpâ peewiltas zeribas un wiswairak gan roſigas darbibas truhkumu. Waretu jau ſuhdſetees, ka nodałai truhka lihdſekłu, kadehł nebija eeſpehjams iſdot daudſ grahmatu . . . Ja laſitajs eepaſinees ar M. Siliņa un paſchas Nodałas rakſteem Auſtrumâ, winſch redſès, ka ari ziti eeſahkuſchi ſawu tagad plaſcho un leelo darbibu ar graſcheem, un tik lihdſ peerahdijuſchi ſawu darbibas ſpehju tad tulit ari atraduſchi atbalſi, peekriſchanu un zeeniſchanu tautâ. Latweeſchu tauta, jau daudſreiſ peewilta jaukâs zeribâs, palikuſe weenaldſiga pret jaukeem wahrdeem, kureem ſamehrigi darbi gandriſ ne kad naw ſekojuſchi. — Tà tad darbus, darbus un wehl reiſ darbus praſam mehs, tauta. Mehs pilnigi tizam, ka Nodałas darbi buhs derigi, lai tikai wini nahk. Bij patihkami łaſit, ka Nodała nodomajuſe uſ preekſchu iſdot ari beletriſtiſkus rakſtus, kà tas no pehdejàs ſehdes ſinojuma redſams (Balt. Wehſtn. Nr. 110). Ka kreetni beletriſtikas rakſti, iſdoti par lehtu makſu, łaſitajeem atneſis daudſ labuma, to ſinàs ik weens, kam Latweeſchu dſihwe zik nezik paſihſtama. Ari par to daſchas balſis jau atſkanejuſchas laikrakſtôs (Grünberga k. „Balſi“ iſgahjuſchâ g. pehdejâ numurâ). Un teeſcham Nodałas darbiba buhtu noſauzama weenpuſiga, ja wina ari jo projam gribetu aprobeſchotees weenigi ar ſiniſku rakſtu iſdoſchanu. Dſihwe wairak un wairak pahrleezina, ka laba beletriſtika ir ſekmigaks lihdſekłis preekſch iſglihtibas iſplatiſchanas tautâ, ne kà ſiniſkas grahmatas, kad ari popularas un deeſin zik labas. Siniſkas grahmatas zilweki ſahk łaſit tikai tad, kad no beletriſtiſkeem rakſteem mahzijuſchees grahmatas zeenit. — Tà tad waram zeret, ka Derigu Gr. Apg. Nodała tautai neliks ilgi gaidit uſ ſawas darbibas paplaſchinaſchanu ſchinî ſinâ.

Ja Nodała grib eemantot tautâ to ſlawu un peekriſchanu, kahda tai bija winas muhſcha pirmajâs deenâs, tad łai ta darbeem peerahda, ka wina ſpehjiga dſihwot un ne wis nihkułot, ka wina g r i b ſtrahdat un ka ta pałaujas ſtipri pate uſ ſewim, ka wina p a t e tiz ſaweem zenteeneem. Ja wina tà daris, tad tauta ar pateizibu ees winai pretim un winas panahkumi augs ne pa gadeem, ne pa deenàm . . . Un teeſcham mehs waram ſazit, ka ſchinî gadâ Nodała grib attaiſnot wisdroſchakàs zeribas: wehl naw ne pusgads pagahjis un jau trihs grahmatinas iſnahkuſchas, kamehr zeturtà jau nodota drukâ. Bet ari paſchai tautai janahk Nodałai wairak talkâ, ne kà tas lihdſ ſchim notizis. Kadehł tauta un daſchadàs beedribas neſeedo drukſu wairak graſchu Nodałas mehrku weizinaſchanai? Kà Nodała łai eeſpehj ſekmigi ſtrahdat, kad winai ſaws kapitals jaſkaita tà ſakot kapeikàm, kamehr deſmiteem un ſimteem rubłu buhtu ſche pilnigi weetâ? Kadehł tauta neſeedo ſawus graſchus ſawas paſchas labâ? Zereſim, ka ari tauta metîs pee malas leelo weenaldſibu, kahdu ta lihdſ ſchim parahdijuſe Nodałai. — Grahmatu iſplatiſchana turpretim winai wehl gandriſ neeeſahkts darbs.

J. Upits.

No ahrſemèm.

Wahzija. P a r i ſ e s łaikrakſta „Figaro“ lihdſſtrahdneekam, kahdam Euſebijam Blaſko'am, bijuſe faruna ar Franzijas wehſtneeku Berlinê, Herbeta kungu. Awiſchneeks wiſpirms łoti uſſlawè ſcho Franzijas wehſtneeku kà łoti walſirdigu, pret wiſeem laipnu un no wiſeem labpraht eeredſetu wihru. Herbets peerahdot, ka wis labakà diplomatija eſot ta, kad weenmehr ſakot pateeſibu. Tahdâ kahrtâ Herbets eſot tapis par wis labak eeredſeto leelwalſtju aiſſtahwu Berlinê. Tad Blaſko's atſtahſta ſawu faruņu ar wehſtneeku, kurâ tas ſtarp zitu ari par keiſaru Wilhelmu iſrunajees łoti labwehligâ ſinâ. Keiſars Wilhelms neeſot nedſ fanatikis, nedſ pahtarneeks, kà to daſchi iſpauduſchi. Priwatâ dſihwê winſch eſot łoti laipns un runigs. Zitadi tas eſot, kad winſch rahdotees atklahtibâ: tad pee wina wiſs pahrwehrſchotees, feja, kuſteſchanàs, un winſch tautai un armijai parahdotees kà waldneeks, kurſch leekot leelu ſwaru uſ to, uſſtahtees kà waldneeks. Tà tad pee keiſara Wilhelma eſot ſaweenoti diwi zilweki: laipnais waldneeks, kurſch łoti walſirdigi un ſirſnigi iſrunajas ar ſawu apkahrtni, un Wahzu keiſars, kurſch ſaldatu pulku preekſchgalâ iſjahj, łai łauſchu druhſmas winam uſgawiletu. Tukſchs iſpaudums ari eſot tas, ka keiſars Wilhelms wehlotees kara. Ne weens Europâ newehlotees kara, kà tad łai Wahzu keiſars ta wehletos! Wahzu iſglihtotàs aprindas ſakot, ka keiſars Wilhelms eſot neiſdibinajams; ne kad newarot ſinat wina ihſtàs domas. Ta, pehz Herbeta domàm, eſot laba ihpaſchiba. Ka keiſars labpraht turot atklahtibâ runas un pee tam daſchkahrt iſrunajot daſchu wahrdu, kas ihſti nebuhtu bijis weetâ, iſſkaidrojotees zaur wina jaunibu un mihleſtibu uſ brihwu runaſchanu Wina tehws un tehwa tehws ſawas runas nolaſijuſchi no papira, Wilhelms II. labpraht runajot brihwi, beſ jeb kahdas ſagatawoſchanàs, un winſch eſot łoti labs runatajs. Tà tad ari noteekot, ka jaunajam runatajam azumirkła eekarſumâ paſpruhkot kahds neapdomats wahrds, kuru tad iſpauſchot pa wiſu paſauli un neſin kà iſtulkojot. Leetas wajagot tuwumâ redſet, tikai tad tàs warot pareiſi ſapraſt. Tà eſot Franzijas wehſtneeks Herbets iſrunajees par keiſaru Wilhelmu. Jautajums tikai ir, waj Herbeta kungs pateeſi tà iſrunajees jeb waj faruna nawa pa dałai no Blaſko'a kunga ſadomata. Herbetam jau beeſchi gadijees, ka awiſchneeki iſpauduſchi no wina farunas, kuras waj nu ne maſ nebija notikuſchas, waj ari neſakrita ar pateeſibu, kas tad wehſtneekam wehlak bija jaiſſkaidro. — I t a l i j a s k e h n i n a p a h r i ap ſchîs nedełas widu gaida atbrauzam Berlinê.

Auſtro-Ungarija. P r i ſ i b r a m a s kalnuraktuwês, kà jau pa dałai ſinots, uguns nodarijuſe breefmigu poſtu. Wairak ſimtu zilweku dſihwibas gahjuſchas bojâ, un materialais ſaudejums ſneedſotees pee 2½ milj. gulſchu. No ſtrahdneekeem, kuri nelaimes weetâ atraduſchees, tikai 13 palikuſchi dſihwi. Pee glahbſchanas darbeem ween 27 zilweki dabujuſchi galu. Lihku nokopſchana aiſnemot 2 nedełas un kalnraktuwes iſlaboſchana, łai tajâs atkal waretu ſtrahdat, 5 mehneſchus. — U n g a r u a w i ſ e „B u d a p e ſ t i H i r l a p“ rakſta, ka Budapeſchtes garniſonâ, ſahkot no oktobra mehneſcha pagahjuſchâ gadâ, 14 ſaldati nonahwejuſchees waj mehginajuſchi nonahwetees. Awiſe ſpreeſch, ka paſchnahwibu tik leelâ mehrâ warot iſſkaidrot tikai zaur to, ka wirsneeki ar ſaldateem apejotees pahrak neſchehligi, peeminedama pee tam daſchus peemehrus, kuri łoti atgahdina Wahzu armijâ notikuſchàs nezilwezibas. Tà tad abeju kara beedru, Wahzijas un Auſtro-Ungarijas, armijâs tehwijas fargeem naw wiſai weegla un zilwekam peederiga dſihwe. — T ſ c h e k u l u g u i ſ r a h d e s Wihnê uſ teatra un muſikas iſſtahdes atraduſchas milſigu peekriſchanu pee publikas. Iſſtahdes komiteja noſchehlo, ka newarot iſrahdes turpinat. Smetanas operas iſrahdiſchot ari uſ Auſtrijas un Wahzijas ſkatuwèm.

Franzija. N o j a u n a k r a t o t a n a r k i ſ t u s, polizijai laimejàs uſeet 141 dinamita patronu, kuras bija paſlehptas apakſch tilta Pantena zeemâ. — P a n a m a s k a n a l a leetâ preekſchiſmekleſchana nobeigta. Leetpratejs grahmatweſchanâ iſſkaidroja, ka Ferdinands Leſeps pilnâ mehrâ atbildigs par naudas weikala gaitu. — P r e ſ i d e n t a m K a r n o a'm zełojot uſ Nanſiju, Werdenas biſkaps winam ſtahdija preekſchâ ſawus apakſchgaridſneekus un iſſkaidroja, ka winſch un wina apaſchneeki pilnâ mehrâ atſihſtot paſtahwoſcho waldibas kahrtibu par likumigu un wehlotees neſatizibas weetâ ſatizibu un meeru. Par preſidenta weeſoſchanos Nanſijâ ſewiſchki wehl ſino, ka preſidents no eedſihwotajeem wiſai jaufmigi apſweizinats. Łai gan leetus lijis, tomehr ſaldatu rewija iſdewuſès łoti ſpoſchi. Saldatu iſtureſchanàs bijuſe ſlawejama. Biſkaps Tirina iſſkaidroja preſidentam, ka Lotringas eedſihwotaji no ſirds wehlotees Franzijas weenoſchanos uſ taiſnibas un brihwibas pamateem. — P a r i ſ ê k a h d a k o m i t e j a, faſtahwoſcha no tautas weetneekeem, eewehrojamako awiſchu redaktoreem, mahkſleneekeem u. t. t, iſrihkos Tiljerijas dahrſôs tautas ſwehtkus, kuri wilkſees pa wairak deenàm. Swehtku eenahkumi nowehleti Kreewijas truhkumzeetejeem.

Italija. D ſ c h o l i t i'a m i n i ſ t r i j a i tagadejâ tautas weetneeku ſapulzê naw itin nekahdas peekriſchanas. Tà miniſtrija bija praſijuſe, łai tautas weetneeki waldibai atłauj pagaidu budſchetu uſ 6 mehneſcheem, bet weetneeku ſapulze to atwehleja tikai uſ 1 mehneſi. Sapulze zaur to miniſtriju peeſpeeduſe, jaunàs tautas weetneeku zełſchanas iſdarit wis dribſakâ un ihſakâ laikâ. Wiſpahr domà, ka Dſcholiti'am ari jaunajâ tautas weetneeku ſapulzê nebuhs balſu wairakuma. I ſ R o m a s ſ i n o, ka kehninſch Humberts atrodotees łoti ſpaidigôs apſtakłôs. Łai gan winam paſcham ne gluſchi patihkot tagadejais miniſtru preekſchneeks, tomehr winſch zeeſchi apnehmees atłaiſt tagadejo tautas weetneeku ſapulzi un iſrakſtit jaunas zełſchanas. Bet łoti weegli warot buht, kà jaunajai ſapulzei gluſchi lihdſigs faſtahws ka tagadejai. Schahdâ gadijumâ kehnina Humberta apſtakłi taptu wehl jo gruhtaki, pee kam ſemê republikas peekriteju ſwars augtin augtu.

Rumanija. R u m a n i j â neween tautas weetneeku ſapulze ar preeku ſanehmuſe ſinu par Rumanijas trona mantneeka ſaderinaſchanos ar Edinburgas prinzeſi, kuras mahte, kà ſinams, ir muhſu augſtà kunga un keiſara mahſa, bet ari wiſas awiſes, neſkatotees uſ partiju ſtahwokli, ſcho ſaderinaſchanos apſweizina kà preezigu un preekſch Rumanijas ſwarigu, ſwehtigu notikumu.

Tſchile. I ſ W a l p a r a i ſ a s ſino awiſei „New-Jork Herald“, ka Tſchileeſchu miniſtrija atkahpuſès no amata.

---

tik nabaga jaunkundſe ne kad neatraidîs tahdu nezeretu laimi.

Kluſu un paſlepſchus, wahrdu neminedams, winſch aptaujajàs pee domkunga, waj pee tahdas radneezibas eeſpehjams iſdabut prezibas atwehli no Romas. Garigais kungs apgalwoja, ka tahdu iſgahdat eeſpehjams. Marſchals teiza, no ſewis nowedams, ka kahdam draugam tahds atgadijees. Schîs domas winam tà ruhpeja, ka, neraugotees uſ aukſto laiku, winſch nobrauza uſ Sawechowu, kur winu ne maſ negaidija. Tulin pee apſweizinaſchanàs winſch teiza Julianam, ka nodomajis pee wineem kahdas deenas palikt. Zezilija winu ſanehma drukſu ſajukdama, wehl wairak tad, kad tas iſſazija wehlejumos pahrmiſt Indrika iſtabâ, łai buhtu wineem paſcha tuwumâ.

— Juhs ne maſ newareet eedomatees, winſch patetiſki ſazija, zik noguris, zik ſagraufts es eſmu . . . Amata dariſchanas, pakalpojumi lihdſbrahłeem, ſchi paſtahwigà kuſteſchanàs un nemeers, nodoſchanàs daſchadàm intreſèm, wiſs tas nokahwis manus ſpehkus. Gribu tagad pee jums, ſchinî mihłajâ paſaules ſtuhritî, druſziņ atduſetees. Ne maſ netizeſeet, kà par jums baſchijos, zik łoti pehz jums ilgojos.

Pee tam winſch dedſigi paſkuhpſtija Zezilijai roku.

— Biju nonehmees juhs pahrſteigt . . . lihdſ beidſot man iſdewàs padabut atwałinajumu. Bet luhdſu, beſ wiſàm zeremonijàm . . . ne maſ negribu juhs trauzet, mihlu juhs par daudſ!

Tad winſch apkampa Julianu un ſpeeda to tà pee ſirds, ka tas kluwa aiſgrahbts un tizeja winam. Pee Zezilijas tas bija gluſchi otradi, łai gan ta pate nenoprata, kadehł. Neraugotees uſ wina luhgumeem, mahjâ neka negroſit, weeſa dehł tomehr ſewiſchki darbiba bija jamaina. Marſchals gandriſ beſ miteſchanàs nofehdeja pee Zezilijas jaunkundſes ſalonâ un kad ta nomuka ſawâ iſtabâ, winſch ſekoja ari tur winai, kraudams tukſchus wahrdus par ſawàm juhſmàm un atkahrtodams muhſchigàs ſuhdſibas par ſuhro dſihwi. Winſch iſteiza nepeezeeſchamu ilgoſchanos pehz ſirds, kas ſpehtu ar wina kopâ pukſtet. Katrâ atgadijumâ un daſchkahrt beſ wiſmaſakà eemeſla winſch ſakehra, łai gan Zezilija raudſija iſwairitees, ſkaiſtàs radeneezes daiło rozinu, ko nepanefami ſkuhpſtija.

Aplinkàs fraſes, nopuhtas, iſrahdità melancholija winu padarija pee plikà paura un kuplà wehdera ne ween par lihdſzeetibas, bet ari par apſmeekła preekſchmetu. Tikpat, kà mihleſtiba ir dſihwes pawaſara balwa, to rotadama un ſeltidama, tikpat wina wezaku wihreeti gruhſch apſmeekłâ, jo łeekas, ka tas ſirmos matus gribetu pukês piht. Bet marſchals ſewi turejàs par jaunu, ſlehpa ſawus gadus, ar labpatikſchanu apłuhkoja ſewi ſpeegełî un ahłojàs kà nelga, ſkatitajeem par łeelu preeku, bet Zezilijai par noſarkſchanu. Jau otru deenu ſchi ſpodſigà iſtureſchanàs uſ winu darija nepatihkamu eeſpaidu, jo ta manija, ka uſbahſiba paſtahwigi wairojas, un ſahka baiditees, ka buhs peeſpeeſta winu paſkarbi atraidit. Bija łeelas puhles, iſdabut winu no Zezilijas iſtabas, kuras tadehł bija jaſuhta pehz Juliana, jo beeſchi winſch tur lihdſ pusnaktij nofehdeja. Beidſot Julians kłuſumâ dabuja pawehli, weenmehr palikt mahſas tuwumâ.

— Pans Boleſlaws mani garłaiko ſawàm gaudàm, wina tam ſazija, tawâ klahtbuhſchanâ winſch druſku atturas . . . Winſch mani apgruhtina, tadehł eſi tik labs un neatſtahj muhs ne kad weenus.

Treſchà deena pagahja juhſmibas awotam peenemotees, bet marſchalam redſami ſaihgſtot, jo Julians bija wiſai paklauſigs . . . Wakarâ marſchals ſmagi puhta un ſchkihràs puſlihdſ faſkahbis. Zezilijas jaunkundſe baſchijàs deeſgan, tak glahbſchanas lihdſekłi neprata atraſt. Marſchals pa deenu wiſadâ wihſê deeſgan gaiſchi bija iſteizees, ka Zezilijas jaunkundſei zeeſchi bija janoturàs, winu ſapraſt negribot . . . Julians jau ſaudeja pazeetibu. Otru rihtu brahłis pee winas eełaidàs iſtabâ un patſchukſteja tai, ka marſchals winâ lihdſ auſim eemihłejees, to ne maſ neſłehpjot un gribot winu prezet. Zezilija ſahka drebet un nobahłeja.

— Łai tad reiſi beidſas, wina atbildeja. Ar to wiſu ne ka nepanahks. Jau radibas ſaites muhs ſchkir, un ja ari tàs nebuhtu, es winu nemihłu un ſawu muhſchu tahdu neprezeſchu, kam neſpehſchu dot ari ſawu ſirdi. Łai winſch prez, gan ſawu kurwi dabus, ta peebilda pus nopeetni, pus ſmaididama.

— Bet winſch uſ mums duſmoſees, Julians peebilda.

— Łai winſch dara kà tam tihk.

— Winſch muhſu weenigais radeneeks, muhſu aiſbildnis . . .

Zezilija winam noſkuhpſtija peeri.

— Waj tu gribi mani nełaimigu darit?

— Zillin, nerunà jel tà. Atraidi winu tahdâ wihſê, ka nełaupi tam pehdejo zeribu.

— Tas nederetu un buhtu mahniſchana, Zezilija atbildeja, tas neklahjas. Łai noteek, kam janoteek, teikſchu winam atklahti, ko juhtu un ka weenoſchanàs muhſu ſtarpâ naw eeſpehjama.

Julians winu atſtahja druſku faihdſis. Marſchals to deenu ſuhdſejàs par ſtipràm galwas ſahpèm. Wiſa preekſchpuſdeena pagahja nopuhtâs un baigâs gaidâs pehz tahłas laimes. Zezilijas jaunkundſes aztinas, rozinas, tàs engeła wihſigee ſmaidi, ſahpigàs fraſês zildinati . . . nodereja faruņai par galwenakajeem preekſchmeteem. Tikai uſ wakaru pans Boleſlaws, ilgi ar ſewi iſzihnijees, luhdſa faruņu diwatſchôs . . . Uſ mahſas mahjeenu Julians atſtahja iſtabu. Ņu ſahkàs patetiſka ſzena: eemihłejuſchais pakrita uſ zełeem, ſakehra Zezilijas roku un gribeja winu paſchu apkampt, bet ta iſrahwàs.

— Mana dahrgà Zillina, es tewi mihłu! . . ilgi ar ſewi zihnijos . . . bet tas ſneedſàs pàr maneem ſpehkeem! Eſi maneem behrneem mahte, eſi maneja!

Zezilijas jaunkundſe, uſ tahdu bildinajumu jau ſagatawojuſès, atbildeja wiſai auksti:

— Pan Boleſlaw! pat ja mehs radi nebuhtu, man atklahti jums buhtu jaſaka, ka newaru jums dahwinat ſawu ſirdi un tadehł leedſu jums ſawu roku.

— Zezilija, ja negribi mani nogalinat, nerunà tà! Apdomà, kas biju wezmahtei, kas biju jums, kad ne weens juhs neaiſſtahweja. Tu buhtu nepateiziga . . .

— Waj juhs pagehreet, Zezilija jautaja, łai pateizibas peenahkumu atlihdſinu ar ſawu łaimi?

Pans Boleſlaws ſakehra galwu, ſkraidija iſmiſis pa iſtabu, luhdſàs, gaudoja un kuſa juhſmibâ un aiſgrahbtibâ . . . bet nelihdſeja wiſs ne ka.

— Eſmu nodomajuſe ne kad neprezetees, Zezilija atteiza.

— Iſrunas . . . Ne! ir kas zits, es ſinu.

Zezilija ſanehma ſcho pahrmetumu ar zeenibu, pakahpàs pahris ſołu atpakał, ſałika rokas pàr kruhtim, nokahra galwu un ſtahweja ſahpigi aiſkarta, afaras winai ſahka tezet. Marſchals ſkumdeja, iſłikàs iſmiſis un newareja ſapraſt, ka nabaga meitſcha, kas pa dałai atkarajàs no wina, ar winu tà eedroſchinajàs apeetees. Wehl reiſi tas nometàs winas preekſchâ uſ zełeem, ta atgruhda winu atpakał.

— Kad wiſadâ wihſê gribeet ſinat, wina mokàm ſazija, teikſchu jums atklahti . . . Sawu ſirdi eſmu zitam atdewuſe . . . negribu to ſłehpt. Tas, kuru mihłu, mans łaułats draugs newar buht . . . mans gods tam neatwehl ſneegt ſawu roku . . . Winu es neņemſchu, bet ari ne weenu zitu!

Marſchals gandriſ waj dikti eekłeedſàs un ſahka tad no jauna ſuhrotees, mehginadams tai beidſot peerahdit, ka winas peenahkums uſupuretees, kautſchu beſ mihleſtibas, kas jau wehlak radiſchotees, tagad łai dodot tik pateiziba wajadſigos meſłus. Winſch pat draudeja, no wineem atſazitees un atſtaht ſamiliju liktena likſtàm. Zezilija wairak ne ka neatbildeja . . . wina noſehdàs łehnkrehſłâ, paſwanija un łika atneſt tehju. Marſchals pamaſam apmeerinajàs, wiſas zeribas winſch wehl nełikàs buht ſaudejis un bija kłuſs un druhms. Julians, kas eenahza pee pirmàs ſchkindinaſchanas, jau no ſejàm nojauta, kas notizis. Tam ſchkita wisderigakais eſot, nełiktees ne ko manit, un ſahka jautras walodas . . . bet tàs drihſ aprima. Sarunas puhlinus winſch bija peeſpeeſts uſņemtees weens pats uſ ſaweem kameeſcheem. Zezilija ſchkirſtija kahdu grahmatu, apłuhkodama iluſtrazijas, un marſchals ſkraidija uſbudinats un ſadufmots pa iſtabu, bet nełikàs wehl duhſchu eſam ſaudejis. Łaiks lihdſ pułkſten weenpadſmiteem bija neiſſakami garſch, tad Zezilijas jaunkundſe ſazija labu nakti un atſtahja winus.

(Turpmak wehl.)

No eekschsemes.

No Ahdascheem. „Balt. Wèstn." 111. numurâ sinojumâ ij Ahdascheem starp zitu wehstits, ka no 10. majâ isrihkota basara atlikuschees 200 rubli, kurus pa dalai isleetoschot ari bibliotekas paplaschinaschanai. Tas nepareisi sinots. Minetos 200 rublus Ahdaschu dahmu komiteja eemaksaja semneeku leetu komisaram Antonowa kungam preeksch Eekschkreewijas truhkumzeetejeem. A.

No Weetalwas-Odseneescheem. Pehz ilgaka meera laika pirmôs wasaras swehtkôs Weetalwas labd. beedriba isrihkoja teatri, israhdidama skatu lugu „Selta semneeks". Tihri kà par brihnumu teatra israhde schoreis bij neparasti wahji apmekleta, kamehr agrak katrâ schâs beedribas isrihkojumâ apmekletaju bijis pa pilnam. Pehdejâ laikâ pee mums ari jau sen sche pa wisam aismirstâs „krogu balles" atdsihwojuschâs. Saprotams, ka krodsineeki resp. krodsineezes isrihko schahdas „krogu balles" tikai sawa labuma dehl. Brihnischkigs un pat gluschi nepeedodams ir tas apstaklis, ka pat galwenakâs pagasta un minetâs beedribas personas pabalsta schahdas krogu balles ar sawu peedalischanos, ja nu ari ne gluschi pee schahdu ballu dejas, tad to teesu jo dsihwaki pee dserschanas. Saprotams, ka schahdu „krogu balku" gadijumôs krogs stahw wisu nakti walâ. Tà nu pat otrôs wasaras swehtkôs schejeenes D. krogâ tika isrihkoti „kroga sakumu swehtki", kuri wilkâs lihdſ trescho swehtku rihtam. Teescham behdigi! — Kahdu gadu atpakal sche tika runats par kahdas krahjkases dibinaschanu, kas muhs lai radinatu kraht un glabat muhsu grafchus. Deewam schehl wifs pahrgrozijees otradi, kà augschejais aprahdijums to mahza. — Jauninais.

No Bormana pagasta. Schejeeneeschôs wehl beeschi ween useetama mahntiziba, kà to dsirdesim no sekoschà atgadijuma. L. mahjas saimneekam kahdâ wakarâ, kuhts durwim walâ stahwot, tele neredsot bij isgahjuse no kuhts pa to laiku, kamehr saimneeze zitàm gowim dewuse ehst. Otrâ rihtâ eet kuhtî un neatrod tur wairs teles. Mekle turpat apkahrt mahju, bet teles naw. Sagts kas sagts. Ko nu darit? Zits ne kas neatleek, kà eet pee sihlneezèm. Kà sazits, tà darits. Aiseet pa preekschu pee weenas: ta met kahrtis un saka: kahds wihrs ar sarkanu bahrsdu aisweda teli pret rihteem. Mekle pret rihteem pee tahdeem laudim, no kureem jau agraki kahda sahdsiba dsirdeti, bet — ne ka. Jaeet pee otras sihlneezes. Ta teiz, lai meklejot pret seemeleem: kahds sinams zilweks teli turp aiswedis. Staiga ari mekledami, bet ne ka newar atrast. Kà suduse, tà pasudufe. Staigajot pee sihlneezèm saimneeze par kahdu rubuliti paweeglinaja naudas mazinu, aisdewa prom ari stopinu putraimu, sirnu u. w. z, bet no teles — ne wehsts. Te pehdigi ganu puika useet teli pret deenwideem aiſ mahjas dobês eekrituschu, kur ta bij nobeigusês. P. B.

No Walkas raksta „Düna-Ztgai", ka Walkas tuwumâ esoschâ Pedeles muischâ iszehlees lopu smadsenu mehris. Peezi leellopi schajâ sehrgâ jau beiguschees. Uſ aprinka preekschneeka kunga pawehli kahda gows tapuse nosista. Muischas ihpaschneekam v. Vogt kgam zaur lopu sehrgu noteekot koti leeli saudejumi, tadehl ka ta wina lopus jau wairak gadus apzeemojot.

No Smiltenes. Swehtdeenâ 3. maja schejeenes Brutulôs nodedsa gubenis un kuhts lihdſ ar wiseem tur eekschâ esoscheem kustoneem. Uguns iszehlàs no gubena, kur — kamehr ziti mahju laudis bij aisbraukuschi uſ Smilteni basnizâ — ganu puikas bij eegahjuschi un sahkuschi spehlet kahrtis, uspihpedami ari pee tam pa papirosam. Jau reisi gan tos kahds wezaks mahjneeks isdsinis no gubena ahrâ, bet puikas, tam projam aiseetot, sahkuschi atkal no jauna turpinat sawu darbu, kamehr no salmeem isschaudamàs uguns tos speduse steigtees lauka un meklet zitu lauschu palihdsibas. Bet kamehr dsehseji sasskrehja, bija jau par wehlu ir wehl lopus dabut isglahbt, jo kuhts durwis atradàs pawehja pusê un no leesmàm tika tik ahtri pahrnemtas, ka no eekschâ tikschanas wairs nebija ko domat. (Blfs.)

No Palsmanes. Pee muhsu pagasta peederigà Dsena kroga, kursch atrodas Rigas-Pleskawas schosejas malâ, eetaisija 1889. gadâ jaunu sastawu. Sastawas prikaftschiks jeb skrihweris Z. kungs jau trihs gadus tur ispildija sawu usdewumu un schaî deesgan ilgâ laikâ bij eemantojis ari jau deesgan daudſ draugu. Tagad winsch atstahjis draugus un weetu un — aislaidees pahri uhdeneem. Kà dsirdams, tad behglis nedewees zelâ weens, bet panehmis no kaiminu pagasta skolotaja paligu P. sewim lihdſ. P. ispildija ari pagasta skrihwera paliga weetu un wina sinâ stahwejuse pagasta sehgele. Zaur to behgleem bijis eespehjams israksstit zelâ wajadsigàs pases, laikam gan katrs uſ swescha wahrda. Saudejumi, kahdi schejeeneescheem zehluschees dehl abu draugu aiseeschanas, kà dsird, deesgan leeli. Z. kgs aisgahjis ar sastawas kases wisu naudu. Tapat ari P. kgs naw dewees zelâ bes sawa „padomina": winsch panehmees Rigâ eekaset pagastam peenahkoschàs naudas, kuras tagad winam pascham zelâ laikam „pahrees". No wiseem saudetajeem wis wairak behdajas R. kgs, kursch preeksch neilga laika Rigâ buhdams bij „aisdewis" tureenes kundsineem 50 rublus. P. kgs winam aisgahjis ar 120 rubleem. Palsmaneets.

No Werowas raksta Terbatas Wahzu awisei, ka Rigas apgabalteesas kriminal-nodalas delegazija isgahjuschâ zeturtdeenâ tur teesajuse Karoles mahzitaju Ewaldu Paslaiku un Pelwes mahzitaju Georgu Schwartzu. Pirmais bijis apsuhdsets uſ soda likumu 193. un 1575. un otrais uſ 1576. art. pamata. Leetas isteesaschana notikuse aiſ aisslehgtàm durwim un apsuhdsetos Rigas adwokats H. v. Bröcker kgs aisstahwejis. Teesa nospreedusê: abus atraidit no weetas (ся мѣста).

Kaunâ bijis leels ugunsgrehks, kas 300 namus aprijis, zaur ko 2000 zilweki palikuschi bes pajumta un pahrtikas. Sem weetigà wize-gubernatora preekschneezibas dibinajusês komiteja, kas preeksch apdeguscheem lasa dahwanas.

Wisaugstaki eezeltà truhkumzeeteju komiteja no 16. lihdſ 22. majam naudâ eenehmuse 63,611 rbl. 51 kap., to starpâ no Peterburgas gubernas muischneezibas 20,000 rbl., no Serbijas daschadeem dahwinatajeem — 7500 rbl. u. t. t.

Pilsehtu likumu reformu, tahdu, kahdu eekschleetu ministrija likuse preekschâ, kà „Rev. Ztg." sino, walstspadome esot peenehmuse. Schagada rudenî sahksot scho likumu reformu eewest, wispirms Peterburgâ.

Iſ Rigas.

Widsemes gubernatora kungs schoriht aisbrauza uſ Arensburgu, sagaidit Keisariſko Augstibu Leelknasu Wladimiru Alekſandrowitschu.

Rigas pilsehtas gimnasijà skolenu peeteikumos preeksch apakschejas klases abàm nodalàm peenems lihdſ 30. majam un pahrbaudijumi eesahksees 1. junijâ. Peeteikumi un pahrbaudijumi preeksch zitàm klasèm notiks augustâ.

Rigas-Tukuma dselszeła walde issino, ka turpmaki pasascheeru biletèm buhs schahdas zenas: pirmajâ klasê 3 kap., otrajâ klasê 2¼ kap. un treschajâ klasê 1¼ kap. no personas par wersti. 1891. gadâ eewestee zenu pamasinajumi paleek spehkâ, isnemot skolotaju un skolenu abonement-biletes. Returbiletes diwi deenas buhs derigas. Bes tam pahrdos abonementkahrtis preeksch 24 braukumeem starp Bilderlineem un Asareem.

4., 5. un 6. junijâ, kà jau agrak sinots, swinès Wehrmana parka 75 gadu pastahweschanas swehtkus. Namdari un galdneeki jau schoriht usſahka sawus darbus, wispirms zeldami wahrtus, eepretim musikas pawiljonam. —s.

Kihschu esarâ, jachtkluba wasaras nama tuwumâ, wasaras swehtku pirmajâ deenâ mahldera paligs B. peldejotees noslihzis. (Düna-Ztg.)

Rigas polizijmeistara deenas pawehle pilsehtas polizijai. Tà ka pilsehtas waldes tirdsneezibas nodala 19. majâ sem Nr. 1063 sinojuse, ka daschâs weetâs uſ eelàm no wesumeem swaiga gala top pahrdota, tad usdodu eezirknu pristawu kungeem bes kaweschanàs kertees pee lihdsekleem, lai pastahwoscho kahrtibas nolikumu pahrkahpumi taptu nowehrsti, un stingri uſ to luhkotees, ka pilsehtas domes obligatorikee nolikumi par tirgus kahrtibu, art. 7, kas sihmejàs uſ swaigas galas pahrdoschanu, top pilnam ispildīti un ka swaiga gala tikai uſ tirgeem top pahrdota sem minetâ artikuli aisrahditeem nosazijumeem.

Slepkawiba ar aplaupischanas noluhku. „Apsuhdseti uſ sodu likuma 1453. §. 4. punkta pamata!" atskaneja iſ teesnescha mutes un ik katra azs pagreesàs uſ nosseedsneeku weetâ stahwoschàm personàm, Schismorskas (Wilnas gub.) semneekeem Wikentiju Romaschewsku un ta seewu Magdalenu, abi 30 gadus wezi. Apsuhdsetee, kuri uſ apskatitaja atstahj koti nesimpatisku eespaidu, ar deesgan leelu weenaldsibu noklausijàs teesnescha wahrdus, un ar tik pat leelu weenaldsibu atbildeja uſ eepreekschejeem (formalitates) jautajumeem. Tad teesa, kura sastahweja iſ teesas presidenta beedra D. A. Nilusa, godmeerteesnescha barona Tiesenhausena un teesas lozekla W. S. Mogutschija, stahjàs pee leezineeku listes zaurskatischanas. Teesas pristaws pasinoja, ka no preekschâ aizinateem leezineekeem naw eeraduschees Wilhelms Konrads, Lihse Stege un Anna Kupfer. Uſ to teesas sekretars sinoja, ka teesai peesuhtita pawehste, pehz kuras israhdas, ka Lihse Stege, pehz teesas spreeduma, scha gada 9. majâ tikuse nosuhtita uſ Sibiriju un ka ismekleschanas zeetumâ eeweetotà Anna Kupfer schimbrihscham atrodotees Rigas zeetuma slimnizâ, bet Wilhelms Konrads kahrtigi sanehmis sawu pawehsti. Pehz tam teesas prokurors A. N. Posnanskis, kursch wadija klaju apsuhdsibu, prasija, lai abu pirmo leezineetschu neatnahkschanu atsihstot par likumigi peelaischamu, bet Konradam lai usleekot peenahzigu sodu. Teesa peekrita preekschlikumam un Konradam peespreeda 5 rublu leelu naudas sodu, peesihmedama, ka, ja rastos wajadsiba, tad scho leezineeku eepreekscheji isteikumi buhtu nolasami. Uſ tam teesas sekretars nolasija apsuhdsibas rakstu, pehz kura schaufmigais noseegums schahds: Pagahjuschà gada 28. dezembrî ap palksten 11 preeksch pusdeenas Jakobschtates eelâ Nr. 13, nama ihpaschneeka Iwana Sinkewitscha dsihwoklî tika scha 79 gadus wezà seewa Magdalena atrasta nogalinata. — Kermens pusguloschâ stahwoklî atradàs uſ diwi blakus salikteem krehsleem, galwa un pakausis eewihstiti Sinkewitscha pascha bikses, kuras stilbju galî bij stipri samesgloti, un wifs kermens paslehpts ar gultas pehli. Tuwak pahrluhkojot istabu israhdijàs, ka ta atradàs wisleelakâ nekahrtibâ, peemehram gultas leetas un wisi ziti krahmi bij wiszaur ismehtati, kumodes diwas apakschejàs atwilktnes pa pusei iswilktas laukâ un wisas tajâ bijuschas leetas pa grihdu isswaiditas; tapat ari wisas leetas, kuras atraduschàs wirs skapja, bij iswanditas un nosweestas semè un turpat stahwoschàm kasijas dsirnawinàm ari israuta atwilktne. Bes tam kahda salmeem pildita spilwena drehbe bij sagraisita, un wareja weegli manit, ka kahda roka tàs eekscheeni isrewidejuse, un beigàs, ka wisas wirs kumodes esoschas leetas un grahmatas ari bij zaur zaurim sawanditas, kurpretim kumodes abas neaisslehgtàs wirsejàs atwilktnes ne maſ nebij attaistas. Schahdi atradumi zeeschi apstiprinaja domas, ka wezà seewa tikai tadehl nogalinata, ka noseedsneeks meklejis naudu, jo pehz nogalinatàs wihra, atlaistà apakschkareiwja, senakà gorodowoja, 86 gadus wezà Iwana Sinkewitscha isteikuma no wisa wina ihpaschuma tikai istruhkstot: 3 rubli naudas, kura atradusês kumodes apakschejâ atwilktnê un diwi tukschi ahdas makeli, kuri bijuschi eelikti galda atwilktnê. Bes tam Iwans Sinkewitschs, kà ari pehz wina wisi ziti leezineeki, isteiza, ka wezene bijuse koti slahbana, ikmehr wahrgulojuse un koti wahji dsirdejuse. — Kad kermens bij nemts teesas medizinisklâ ismekleschanâ, tad ahrsti jo drihsi pahrleezinajàs, ka wezà seewa atradusê koti schaufschaligu nahwi; peemehram pee rihkles bij redsamas stipras asinsfarezejuma sihmes un plaufschi bij pahrpilditi asinim; kreisàs pusês — wisas un labas pusês — tschetras ribas bij pilnigi sadragatas. Ahrstu sinojums skaneja: nahwes zehlons — noschnaugschana, kura isdarita zaur rihkles un kruhtsdaku stipru sasspeeschanu! — Noseegums isdarits starp pulksten 9—10½ preekschpusdeenâ. Pahrluhkojot dsihwokli, kurâ Sinkewitschs lihdſ ar sawu laulatu draudseni peemahjoja, ismekletaji-eeredni pahrleezinajàs, ka tas atronas blakus laulatà pahra Romaschewsku dsihwoklim, jeb pareisaki sakot: ir weena weeniga istaba, kura tikai atdalita zaur iſ plahneem dehleem sasistu seenu, pee kam pat naw eeskatits par wajadsigu, ka wirspus krahsns esoscha, apmehram 11 zollu plata, wałeja dała tiktu aistaisita; katrai istabai sawas durwis, kuras nowed kopigâ koridorâ. Ismehginajot dsihwokla akustiku, israhdijàs, ka ik katrs, un pat apspeestâ balsî runats wahrds sadsirdams otrâ istabâ, tà tad tahds trokſnis, kahds wisadâ sinâ notizis schaufschaligajâ brihdî, peem.: mehbeku un gultas leetu mehtaschana, atwilktnu stumdischana u. t. t. wisadâ sinâ bijis sadsirdams Romaschewsku nodalâ, neluhkojotees wehl uſ to, ka zaur peemineto wałejo zaurumu pat wisam notikumam wareja ar azim sekot. Schee apstakli tagad ari jo gaischi leezina, ka Romaschewskeem ne kahds atgadijums newar palikt apslehpts, kas ween noteek winu saimneeku-kaiminu istabâ, kadehl ari Magdalenai Romaschewskai, kura pehz tam, kad winas wihrs Wikentijs bij isgahjis iſ mahjàm, un kura, pehz paschas apleezinaschanas, ne soli nebij isgahjuse iſ sawa dsihwokla, wajaga buht schi noseeguma lihdsdalibneezei, waj wismasakais ta lihdsinatneezei. Schis aisdomas zaur to wehl wairak apstiprinajàs, ka weenigi Romaschewski wareja uſ matu eepasihstinatees ar sawu kaiminu ikdeenischkàm eeraschàm un ka wineem ari bij sinams, ka saimneeks taî deenâ naw mahjâs; jo tas pehz apsuhdseto paschu isteikumeem nelaimes deenas preekschwakarâ sawai wezenei pusbłauschus bij pasinojis, ka riht, t. i. 25. dezembrî, noeeschot uſ tirgus apgahdatees wajadsigàs pahrtikas prezes. Kà pirmak jau peeminets, tad wisi apstakli norahdija, ka noseedsneeks Sinkewitscha dsihwoklî meklejis weenigi naudu, meklescha nokluhwis pat pee kasijas dsirnawinàm. Schè tudal japeemin, ka Sinkewitscham, pehz pascha isteikuma — bijuse parascha, sawu naudu noglabat schaî deesgan sawadâ weetâ, un 16. dezembrî, t. i. 12 deenu pirms slepkawibas, winam iſ schàm paschàm dsirnawàm tikuschi issagti 23 rubli. Ari toreis noseegums isdarits deenas laikâ un taisni taî brihdî, kad wina nelaike seewa, dsihwokla durwis neaisslehgdama, bij nogahjuse tikai lihdſ malkas kambarim. Ari toreis aisdomas tudal krituschas uſ Magdalenu Romaschewsku un schis aisdomas ari jo drihsi realisejuschàs, pirmkahrt — Sinkewitschs beeschi bij pamanijis, ka Magdalena Romaschewska weenmehr gluhn zaur sinamo wirspus krahsns esoscho zaurumu un wina talab ari weegli wareja buht pamanijuse wetschu naudas schkirstu; otrkahrt — ta pascha nama eemihtneeze Chaika Katz bij eewehrojuse, ka apsuhdsetà drihſ pehz saimneezes iseeschanas bij eeschmaukuse tàs dsihwokli un pirms winas atpakal nahkschanas atkal isnahkuse laukâ. — Wisadâ sinâ tadehl ari ir uskrihtoschi, ka pehz wezenes nogalinaschanas atkal kaut kas tizis meklets dsirnawelês, ko peerahda tàs iswilktà atwilktne, bet kumodes diwas atwilktnes, kuras tatschu, nota bene, daudſ leelakâ mehrâ dod zeribas winâs atrast naudu, waj ari kahdas zitas wehrts leetas, bij palikuschas neaistiktas. Scho wisu eewehrojot tà Wikentijs Romaschewskis, kà ari wina seewa Magdalena tika nemti ismekleschanâ, resp. apwainoti, ka aplaupischanas noluhkâ nogalinajuschi sawu saimneezi-kaiminieni Magdalenu Sinkewitsch. Abi leedsàs un isteiza teesmekla preekschâ: pirmais — winam wifs atgadijums esot gluschi swesch, jo noseeguma deenas preekschpusdeenâ ap pulksten 10 winsch taisnâ zelâ nogahjis uſ Zehsu eelu pee sawa pasina Petera Krischjahna, un winu luhdsis, lai tas winam buhtu peepalihdsigs atrast darbu. No Krischjahna winsch nogahjis pee kahda zita pasina Frankowska, bet, neatradis winu mahjâs, tikai ihsu laiku patehrsejees ar wina seewu un tad dewees uſ mahjàm. Pulksten trijôs winsch nokluwis mahjâs un tad tikai dabujis sinat, kas pa wina prombuhschanas laiku atgadijees. Romaschewska seewa isteiza: ari winai wifs notikums pa wisam swesch, jo wihrs no mahjàm isgahjis pulksten 8, un proti, pa to laiku, kad abi Sinkewitschi jau bijuschi uszehluschees un saimneeks pats wehl mahjâs, kas winai zaur to sinams, ka wini, Romaschewski, sadsirdejuschi to sarunu. Kad Sinkewitschas wihrs aisgahjis, tad wina lihdſ ar saweem diwi behrneem atkal nolikusês gulet un tikai zaur pehschnu brehzeenu, kursch atskanejis iſ koridora, atkal atmodusês un laukâ isgahjuse sasinajuse, kas notizis. Taî deenâ neweens swesch zilweks nebijis nedſ winas dsihwoklî, nedſ ari pee winas loga. — Isklauschinaschanâ tapat Peters Krischjahns, kà ari ta meita Dorotea gan apleezinaja, ka Wikentijs Romaschewskis apsihmetajâ deenâ bijis pee wineem, bet abi tudal ari peesihmeja, ka winsch ap pulksten 12 pee wineem nonahzis, un ka schis apzeemojums usskatams par gluschi neswarigu, jo Peters Krischjahns, pehz pascha isteikuma, naw ne maſ spehjis winam apgahdat darbu, tadehl ka abu darba arodi ne maſ nesakrihtot weens ar otru (Krischjahns ir galdneeks un krehslu pinejs, Romaschewskis turpretim — noejamu weetu aptihrischanas eestahdes strahdneeks. Ref.). Ismehrojot atstatumu starp Krischjahna un Romaschewska dsihwokleem, israhdijàs, ka, ja daudſ tad wajaga stundas laika, nostaigat scho zelu, R—ka zełojums turpretim wilzees diwi stundas; bes tam abu isteikschanâs raduschàs pretrunas. Seewa, peemehram, issaka, ka wihrs aisgahjis p. 8 rihtâ, — wihrs turpretim apgalwo, ka bijis lihdſ p. 10 mahjâs. Deesgan swarâ krihtoschi ir ari Wilhelma Konrada, Andreja Pawara un Schmula Töpfera isteikumi. — Töpfers: — pulkst. ½9 uſ sinagogu eedams, nama koridorî, kurâ ari atronas dsihwokla kehki, eeraudsijis apsuhdseto, kursch sewim kaut ko wahrijis; Pawars: — minetâ deenâ winsch lihdſ ar Konradu apmehram pulkst. 11 nogahjis pee sawa darba-beedra Romaschewska; bet newihschodami istabâ ee-eet, wini peegahjuschi pee loga, pee kam Pawars eeraudsijis, ka beedra seewa gul gultâ. Winsch ar pirkstu weegli peeklauwejis pee loga, guletaja tudal pazehluse galwu un strupi pateikuse, ka wihra neesot mahjâs. Pawars bes tam wehl peesihmeja, ka gruhti domajams, ka apsuhdsetà gulejuse, jo wina uſ kluso peeklauweschanu tudal apgreesusês.

(Turpmak beigas.)

(Polizijas kronika.)

Sawada weida blehdiba. Pehdejâ laikâ wairak restorazijâs busetu komiji eewehrojuschi, ka kahda nepasihstama persona uſ winu wahrda rakstijuse wehstules daschadàm personàm un schàs personas luhguse, lai wineem aisdotu naudu, pa leelakai dalai tikai kahdus rubulus. Zaur to daschi pilsehtas eedsihwotaji krituschi blehdibai par upureem, kadehl weens busetes komijs to pasinojis slepenpolizijas nodalai. Zaur ismekleschanu tapa panahkts, ka wainigais bijis kahds pilsonis, wahrdâ Alberts Jakobowskis, zilweks bes darba un bes pajumta, kursch nu atsinàs, ka rakstijis gan schahdas wehstules un tàs ari peesuhtijis winu adresateem. Kalpotaji esot winam atnesuschi atbildes un naudu. Par laimi schahda blehdiba tapa drihſ useeta, tà ka iskrahptà suma naw leelaka par 15 lihdſ 20 rbl.

Naudas sanemschana zaur wiltu. Kursemes semneeks Jahnis Bihgols sinoja 21. majâ slepenpolizijas nodalai, ka winam nosagti 356 rbl. taî brihdî, kur tas bijis peedsehrees. Naudu winsch eepreeksch sanehmis no pilsehtas krahjkases. Zaur ismekleschanu israhdijàs, ka eesahkumâ Bihgols gribejis isnemt tikai schis sumas prozentus; bet kad winam tapis isskaidrots, ka nauda wina mahtes noguldita un ka bes mahtes winsch newarot sanemt prozentus, winsch pehz kahda laika atnahzis kopâ ar kahdu seeweeti, winu usdodams par sawu mahti, pehz kam winsch tad isnehmis wisu noguldito sumu. Bihgols atsihstas, ka winsch stahdijis preekschâ kahdu zitu personu sawas mahtes weetâ. Polizija meklè scho personu. (R. P. P. A.)

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. 3-mastu schoneri „August Julius", kapt. Kwells, 20. majâ dewees no Bonesas uſ Peterburgu; „Anna Lina", kapt. Rikarts, 21. majâ klarejis no Newkastles uſ Rigu; „Anna Ottilie", kapt. Fischers, no Rigas braukdams, 20. majâ eegahjis Hullâ. „Kolumbus", kapt. Girtbahns, sahlslahdinu no Cadix uſ Wiborgu wesdams, kà no Kopenhagenes sino, 21. majâ pee Saetholmas usgahjis uſ sehkla, bet ar twaikona palihdsibu tizis atkal nost; kugis neapskahdets dewees tahlaku zelâ uſ Wiborgu. Kugis peeder Bertlinam un Girtbahnam.

Telegramas.

Seemeła telegr. agenturas.

Peterburgâ, 27. majâ. Sw. Sinoda wirsprokurora paligs Smirnows eezelts par senatoru. — Tadehl ka Persijâ kolera parahdijusês, eekschleetu ministrija noleegusê isdot turp pases. — „Pet. Wed." sino, ka zeku ministrijai eesneegts projekts par dselszeła buhwi starp Maskawu un Pleskawu, uſ priwatu maksu.

Berlinê, 8. junijâ (27.) majâ. Kreewijas kreditbiletes — 213. — Tendenze: slahbana.

Kielê, 7. jun. (26. majâ). Leelgabaleem rihbot, pulksten ¼ uſ 11 preeksch pusdeenas ostâ eebrauza kugi „Hohenzollern", „Polarnaja Swesda", „Zarewna" un „Kornilow". Keisars Wilhelms bija ar kugi „Hohenzollern" lihdſ Friedrichsortai brauzis preti Wina Majestatei Kreewijas Keisaram un Leelknasam Tronamantneekam. Keisars Alekſanders pulksten 10¾ dewàs uſ kugi „Hohenzollern" un tapa tur pee trepèm sanemts. Abi Keisari, kuri walkaja sawu sinamu pulku uniformas, wairakkahrt apkampàs un skuhpstijàs; ari pee pretapmeklejuma, kuru keisars Wilhelms isdarija ap 11¼, apsweizinaschanàs bija jo sirsniga. Ap 11¾ abi Keisari nobrauza uſ Barbarosas tiltu un dewàs no tureenes, dsihwi sarunajotees, uſ pili, kur bija aisaids un leela sanemschana sarihkoti.

Kielê, 8. jun. (27. majâ). Keisaru kugi eebrauza pee pilnigi skaidras debess. Kara osta krahschni isskatijàs; 25 Wahzu kara kugi, puschkoti wisàm slagàm, stahweja paradâ; duhzoschas augstas laimes atskaneja, kad kugis „Polarnaja Swesda" nobrauza garam. Uſ Wahzu kara kugeem spehleja Kreewu walsts himnu, uſ „Polarnaja Swesda" „Heil Dir im Siegerkranz".

Nansijà, 8. jun. (27. majâ.) Keisariska Augstiba leelknass Konstantins Konstantinowitschs wakar pulksten 4 wakarà sche negaidot eeradàs sem peenemta wahrda. Keisariſku Augstibu jausmigi sanehma; studenti dseedaja Kreewu walsts himnu. Keisariska Augstiba dewàs uſ prefekturu, kur ari Karno's eeradàs. Pehz 10 minutu ilgas sarunaschanàs leelknass atkal aisbrauza atpakal uſ Kontresewilu, kur winsch usturas.

Atbildoschais redaktors un isdewejs: hofrahts B. Dihrikis.

Sludinajumi.

Laimigu un mihligu nahkotni!

Adelei Reissner jkdsei

un

Franz Rahzen kungam

kà faderinateem.

Lai pirmàs mihlestibas wara
Juhs wisu muhschu saistitu,
Un labee engeli lai wada
Kà gruhtums Juhs nespaiditu.

Wehlè: **D—. T—. un S—.**

Reibinoşus dzereenus nebaudam.

H. Svarcbergs.
J. Melbergs.

Adwokats A. P. Stroinowsky

aisstahw **kriminal- un ziwil-leetàs,** sastahda wisadus **luhguma rakstus** un pa. sneedz padomus **Rigâ, Wehweru eelâ № 6.**

Runajams no pulksten 8—10 rihtâ un no 5—7 wakarâ.

Ziwil- un strahpes leetàs, kas top isteesatas jeb ismekletas Rigas-Walmeeras Meera-Teesneschu Sapulzè waj pee weetigeem Meera-Teesnescheem, likumigu aisstahweschanu preeksch prahwneekeem usnem adwokats **D. K. Tombergs,** Rigâ, leelajâ Jumprawu eelâ Nr. 21.

Jelgawâ.

Zaur scho daru sinamu, ka no **1. junija sch. g. atradisees**

mans kontoris

Leelajâ eelâ Nr. 3, Strekera namâ.

Notarius A. Proctor.

Pamatodamàs uz labàm leezibàm, zaur scho padewigi sinoju, ka **Ilgezeemâ, Dinamindes eelâ Nr. 4, Modena namâ,** par

wezmahti

uz dsihwi esmu nometuses.

Auguste Pohl.

Zaur scho padewipi sinoju, ka par **schuweju** esmu nometuses uz dsihwi **Ilgezeemâ, Dinamindes eelâ Nr. 4, Modena namâ,** un penemu **mahzekles** dahmu schuhschanas un smalku roku darbu mahzibâ. Uz laipneem darbu pastellejumeem laipni luhds

dahmu skroderene **Scharlotte Pohl.**

Janu-Kempu muischas polizeja

(Siguldas draudsè) dara sinamu, kà sahkot no **1. junija sch. g.** wisas krona un priwatas wehstules, tapat ari awises preeksch schàs muischas, adresejamas **par Ligates staziju.**

Skolotajs,

Lutertizigs, **wajadsigs Lehtschu pagastam** (Ritaures draudsè). Skolotaji, kuri wehletos scho weetu peenemt, teek usaizinati **17. junija sch. g.,** plkst. 1 pusd., ar wajadsigàm leezibàm eerastees weetigâ pagasta namâ uz nolihgschanu.

Lehtschu pagasta waldè, 20. majâ 1892.

Pagasta wezakais: **Jahn Ahron.**

Nr. 341. Skr.: **Fr. Kalninsch.**

Derigu grahm. apg. Nodala.

Peektdeen, 29. majâ, pulksten 7 vakarâ, Rig. Latv. Beedribas namâ:

Sapulce.

Preekşneeks.

Rigas Seedona pal. beedriba.

Peektdeen, 29. majâ 1892., pulksten 8 wak.:

Preekschneezibas un komitejas sapulze.

Preekschneeks.

---

28. majâ 1892. g., pulksten 10 rihtâ, **Rigas apgabala teesâ** pahrdos wairakfolischanâ atstahto **ihpaschumu** (dsihwojamâ ehka ar 11 istabàm, ledus pagrabu, stalleem un leelu dahrsu, 1893 kwadr.-asis) Peterburgas Ahrrigâ, leelâ Aleksandra eelâ Nr. 97, Palihdsibas eelas stuhri. Tuwakas sinas pasneedz **O. v. Grimm's,** leelâ Pils eelâ Nr. 12, no pulksten 9—10 rihtâ un no 5½—6½ pehzpusdeenâ.

Uhtrupe.

Peektdeen, 29. majâ, pulksten 11 pr. pusdeenas, uz mana **uhtrupes laukuma** (pretim wezeem linu swareem) pahrdos atklahtâ wairakfolischanâ pret tuliusamaksu daschadas no **uguns apskahdetas ekipaschas;** turpat pahrdos ari **weenus weikalneeku wahgus,** derigus maisneekeem, dessu tirgotajeem u. t. t.

C. Lysanders,
pilsehtas uhtrupneeks.

Pamatigu mahzibu schnitu sihmeschanâ un sagreeschanâ

pasneedzu pehz Amerikaneeschu sinibu sistemas, kà ari pehz **loti weegli** saprotamas Franischu metodes. — Sihmeschanu un sagreeschanu pilnigi eemahzas 8—14 deenu laikâ; peenemu ari uz ilgaku laiku. Izgatawoju glihti peegulschas un krahschnas dahmu garderobes, par lehtakàm zenàm; pastellejumus iz ahreenes pehz eesuhtita mehra peenemu.

Mahzibas kurss kopâ ar sistemu maksà **tikai 12 rbl.**

Emilija Horn,
modisteene,
leelâ Grehzineeku eelâ Nr. 5, 1 tr. aug.

Sestdeen, 23. majâ, zelâ uz Bilderlineem, twaikona **„Matador"** II. kl. kajitè

aismirsts rullis ar 2 kontrakteem.

Godigs atradejs top laipni luhgts, to drihsumâ pret pateizibas algu nodot Rigâ, leelâ Kehninu eelâ Nr. 45, dsihw. 8, 2 trp.

Jaunas meitas war pamatigi un bez atlihdsinaschanas eemahzitees schuhschanu — pilsehtâ, leelâ Jehkaba eelâ Nr. 8, 3 trep. aug., dsihw. 6.

Kirsten.

Jauna meita ar labàm leezibàm preeksch lehka wajadsiga leelâ Maskawas eelâ Nr. 52, restorazijâ.

Jauns zilweks

wehlàs dwornika weetu jeb ari par pusi kahdâ tirgotawâ. Adrese Plesk.-Rig. dselszeka sort. stazijâ, mahja Nr. 1.

Jauns zilweks, kas pulksteenu sataisischanu it pamatigi saprot, dabu weetu. Adr. drihsakâ laikâ luhdz nodot schàs awises eksp. sem burteem R. M. 386.

Neprezejees galdneeku sellis

uz laukeem wajadsigs. Peeteikschanàs Terbatas eelâ Nr. 55, „Masâ Wanaga" mahjweetâ.

Puisis,

kursch prot alu pildit, wajadsigs leelâ Lehruma eelâ Nr. 9.

Puisis

wajadsigs Aleksandra eelâ Nr. 113, bodè.

Gultas weeta jaunam zilwekam isihrejama masâ Kaleju eelâ Nr. 10, II.

Istaba

isihrejama Matisa eelâ Nr. 20, dsihw. 9.

Sirgs pahrdodams Nikolaja eelâ Nr. 70.

Sirgu stallis, wahgnsis un dsihwoklis

isihrejami Marijas eelâ Nr. 97.

Galda rati, ar federèm, **pahrdodami** Jelg. Ahrr., Grahwju un Schonenu eelu stuhri Nr. 7.

Alus bode

no 1. junija isihrejama Suworowa eelâ Nr. 95.

Mahja

ar 3½ puhrweetàm **plawu** un **sakņu dahrsu pahrdodama.** Peeprasams Stabu eelâ № 34, dsihw. 31.

Swaigu peemu

20 stopus uz reisu nemot par **6 kap. stopu** un masakàs dalàs par **7** kap. stopu, war dabut preeksch **atkalpahrdoschanas.** Tuwakas sinas Marijas eelâ Nr. 35, pagrabâ.

Leetotas, bet labi usturetas klaweeres

weenmehrpahrdodamas par mehrenakajàm zenàm **Suworowa eelâ Nr. 36, dsihw. 4, blakus Koenigstedtera apteekai.**

Jurjanu Peters.

Reparaturas top labi un kreetni isdaritas.

Glahschu daktinus

atkal sanehmàm.

Carl Nevermann un beedr.,

Jaunôs wahrtôs.

Ruhpigi isstrahdatus, gatawus **kapa peemineklus un krustus,** wisadàs formàs, iz marmora un granita, lehti peedahwà

J. KNUBBE,
Rigâ, Aleksandra eelâ Nr. 92.

Zigari.

Kolumbus 100 gabl. 6 rubl.

peedahwà

A. Bergwitz'a,

agr. **C. Gley un Ko.,**

zigaru fabrika.

Noliktawa: Kungu eelâ Nr. 1.

N. K. Popowa

tirdsn. nama tabakas fabrika

Maskawâ,

luhdz pahrleezinatees par eezeenitteem papirosem

„Wostorg"

10 gabl. 5 kap.,

Noliktawa:

Rigâ, leelâ Grehzineeku eelâ Nr. 27.

Ari dabujami wisàs labakàs pahrdotawàs.

Zigari no P. K. Meinhardta.

Wisadi

kahrstuwu apkalumi

wilnas kahrstuwu fabrikàm u. t. t.,

kà:

Strahdataju bante,
tamborbante,
pengnerbante,
wolandbante,
antrè-wenderbante,

ka ari

puzkahrstuwus

no brahlu Wurkertu fabrikas, Leisnigâ,

(pastahw wairak kà 200 gadu)

pahrdod no krahjuma

E. Massalsky,
masâ Pils-eelâ № 3.

Mana priwatklinika preeksch kirurgiskàm un seeweeschu slimibàm

tagad atronàs

Rigâ, Elisabetes eelâ Nr. 85.

(Akutu infekzijas slimibu slimneeki, ka ari difteritis u. t. t. netop nekahdâ wihsê usnemti.)

Runas stundas turpat, isnemot swehtu un swehtku deenàs, no pulksten **9—11** preekschpusdeenàs.

Dr. med. Wolfram.

Rigas pilsehtas krahschanas kase

lihds turpmakam aprehkina:

Par naudas aisdewumeem pret wehrtspapireem 5%.

Administrazija.

Lauku beedribu eewehribai!

Eewehrojot daudzskahrtigus peeprasijumus dehl noraksiu apgahdaschanas no Rigas Latweeschu teatri israhdamàm lugàm, scha Teatra komisija dara sinamu:

1) ka wisa sarakstischanàs lugu noraksiu dehl un tapat scho noraksiu apgahdaschana nodota Teatra bibliotekaram **A. M. Kruhm** kgam (Baltijas Wèstnescha redakzijâ), — pee kura weenigi tadehl schinî leetâ jagreeschas;
2) ka blakus noraksta maksai (pa 20 kap. par loksni), Teatra komisija prasa par noraksta atkausu weenreisigi: par 1 zehleena lugu — 3 rbl.; par 2 waj 3 zehleenu lugu — 5 rbl. un par 4 waj wairak zehleenu lugu — 8 rbl., un
3) ka katrs zaur to eegahst lugas israhdischanas teesibu tik preeksch sewis, bet nedrihkst to atdot zitam.

Rigas Latweeschu Teatra Komisijas preekschneeks: **Chr. Bergs.**

„Monier" sistemas

Inscheneeru darbi.

Wisaugstaki apstiprinatàs

beton- un zitu buhwes-darbu sabeedribas

wahrdâ es usnemos kà **generalpilnwarneeks** preeksch **Baltijas prowinzèm, Witebskas, Wilnas** un **Kaunas gubernàm**

wisadus buhwes-darbus.

Sewischki **betona,** ar un **bez dselsdrahts eepinumeem,** wiswairak eewehrotas **„Monier"** sistemas. Usnemos atbildibu par buhwes wadischanu un pasneedzu wisadas sinas ar raksiu un personigi manâ **tekniskâ, inscheneeru un arkitektu darbu kontorî, Brunineeku eelâ Nr. 16.**

Telefons Nr. 409.

Inscheneers **Florijans v. Wyganowski.**

Arkitektu darbi.

Betona darbi.

!Lehti, labi un derigi!

Ka sewischki eeteizamus peedahwà

„Laferma" sabeedriba

nupat kà isnahkuschos **papirosus:**

„Grafskija",	25 gabl.	15 kap.,	10 gabl.	6 kap.,
„Swet",			10 „	5 „
„Atlasnija",			10 „	3 „

kurus apgahdajot beedriba netaupija ne puhles, nedz isdewumus.

Dabujami wisàs **kolonial-tirgotawàs** un

„Laferma" sabeedribas noliktawâ,

Rigâ, Grehzineeku eelâ Nr. 26.

P. S. Top luhgts raudsitees uz to, ka baudrole nebuhtu saplosita.

„Maiglöckchen"

10 gbl. 6 kap., 25 gbl. 15 kap., 100 gbl. 60 kap.

Sem schahda nosaukuma **pirmà spezial-tabakas fabrika** no

A. S. Maikapar, Rigâ,

pagatawojuse **jaunu papirosu fortu,** ar patihkamu garschu un patihkama aroma. Izgatawoschanai **nemtas** labakàs Turku tabakas fortes, kà ari hilses iz ihstà, un darwas twaikeem flapinatu Goudrona rihsu papiru. Tà tad „Maiglöckchen" papirosi ir preeksch katra kà labakais un nekaitigakais smekeschanas materials eeteizams un dabujams wisàs pahrdotawàs, **daudzumà un masumà.** Zeredams, ka zeen. publika, sawà intresê, no sazitàs pateesibas zaur papirosu ismehginaschanu pahrleezinasees, sihmejàs ar augstzeenibu

tabakas fabrikants A. S. Maikapar.

Magasina: Kalku eelâ, Uteja namâ.
Fabrika: Dsirnawu eelâ Nr. 59.

Wisangstaki apstiprinatas

tabakas fabrikas sabeedriba

M. J. Bostanschoglo,

Maskawâ.

Magasina: Rigâ leelâ Grehzineeku eelâ Nr. 12.

Peedahwà no jauna isnahkuschus **papirosus** augstakà labuma:

„Krugowija" 25 gab. 15 kap., 10 gab. 6 kap.
„Muschka" 10 gab. 3 kap.

un

tabaku **„Persitschan"** Nr. 9. ¼ m. 12 kap., ⅛ m. 6 kap.

Parka pagrabs.

Katru deenu

leeli wehschi.

Fr. Kaufmann.

Peterb. Arrigas Dzeed. Beedr.

atkarkos

svetdeen, 31. majâ s. g. vasaras svetkos neizdevusos

izbraukumu uz Katlakalnu.

Kartibas komiteja.

Katrindambja palihdsib. beedriba

swehtdeen, kà wasaras swehtku atswehtê, 31. majâ 1892,

isbrauks salumôs

uz Mangalmuischas jauko dahrsu.

Nobrauks no **plosta tilta** pulkst. ½10 rihtâ ar kugi **Riwal** un puschkotàm laiwàm.

Zenas: beedreem un dahmàm 40 kap., swescheem 60 kap., behrneem 20 kap., behrni sem 10 gad. par brihwu. Peedalischanàs sakumu weetâ 30 kap., behrneem 15 kap., kas atpakal ween brauz, maksà 30 kap.

Kareiwju musika.

I. kahrtibas komiteja.

M. A. Schulza

pasaulslawenais panoptikums

Rigâ,

uz

Jehkaba laukuma,

atwehrts

katru deenu

no pulksten **10** rihtâ lihds pulksten **10** wakarâ,

kurâ redzami pahri par

1000 daschadi skati.

Jauns! Jauns!

Parises smeeklu kabinets.

Pasaules radischana lihds grehku pluhdeem.

Katru stundu israhde.

jauna telefona biste

u. t. t.

Ee-ejas maksa 20 kap.

Anatomiskà nodala,

kurà wairak kà 100 jaunu numuru peenahkuschi,

atwehrta weenigi peeaugusscheem un peektdeenàs preeksch dahmàm.

Ee-eja 10 kap.

Pilnigi katalogi 10 kap. gabl.

Latweeschu lauschu kehka

(Awotu eelâ Nr. 29)

ehdeenu kahrts:

Zeturtdeen, 28. majâ: frikadelu supa 1 porz. 10 kap., ½ porz. 5 kap., wehrscha zepets 15 un 10 kap.

Печатать разрѣшается: Рижскій Полицеймейстеръ: Подполковникъ Рейхардтъ.

Latweeschu teatrim, Rigâ, 27. Maz 1892. — Drukats pee B. Dihrika un behrneem Rigâ Todlebena kulmarî, Kaukina namâ.